

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 337

Ambalâjların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri, Gümrük ve Tekel, Ticaret ve Plân komisyonları raporları (1/95)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 1583/154

16 . 1 . 1962

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 11 . 1 . 1962 tarihinde kararlaştırılan «Ambalâjların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişiyiyle birlikte bağlı olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü
Başbakan

G E R E K Ç E

Memleketimizin de dâhil bulunduğu «Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması» (GATT) nın ulaşmak istediği hedeflerin başında, milletlerarası ticaretin gelişmesini teşvik etmek ve sağlamak ve bunun için de Gümrük resimlerinin indirilmesi, ithalât, üzerine konmuş miktar tazyitlerinin kaldırılması gibi hususlar gelmektedir.

Ancak, Âkîd Taraflar arasındaki mal mübadelelerini güçleştiren diğer birtakım engeller daha vardır ki, bunlar, ilk nazarda görüldüklerinin aksine milletlerarası ticaretin arzulan bir kesafet ve seviyeye ulaşmasında miktar tazyitleri kadar rol oynarlar. Bu engeller arasında, ağır gümrük formaliteleriyle fuzuli masraf ve mükellefiyetleri saymak mümkündür.

GATT Âkîd Tarafları, bu nevi engelleri Anlaşmanın istihdaf ettiği gayelerin gerçekleşmesi bakımından arz ettiği ciddî önemi göz önünde bulundurarak gerekli tedbirleri alma yolunda müspet birtakım teşebbüslere girişmiştir.

Bu cümleden olarak, merkezi Brüksel'de bulunan bir milletlerarası teşkilât karakterindeki «Gümrük İş Birliği Konseyi», GATT eksperlerinin de sıkı iş birliği ile 1960 yılında, tekrar ihraç edilmeye muhassas ambalâj maddelerinin Gümrük resimlerinden muafin muvakkat ithaline dair bir sözleşme hazırlanmıştır.

Bu sözleşme hükümlerine göre bundan böyle sözleşmenin Âkîd Taraflarının birbirlerinden ithal edecekleri ambalâj maddeleri, tekrar ihraç edilmek şartıyla, muayyen bâzı istisnalar dışında hiçbir Gümrük Resmî ödemedem ve uygulanması çok basit bir formalite ile muvakkaten ithal edilebilecek, bu suretle öteden beri şikâyet konusu olan muvakkat ithalle ilgili mahzurlar büyük ölçüde giderilmiş bulunacaktır.

Sözleşmenin getirdiği yenilikler, bilhassa memleketimiz bakımından hususi bir önem arz etmektedir. Ekonomik kalkınmasını bütün imkânlarını ve kaynaklarını seferber ederek en kısa zamanda gerçekleştirmek zarureti karşısında bulunan Türkiye'nin, kalkınma dâvasının kilit noktasını ihraçat problemi teşkil etmektedir. Başka bir deyimle, yapılan hesaplara göre memleket dâhilin-

de yapılacak her yatırım ünitesinin ortalama 1/3 oranında dış finansmana ihtiyaç gösterdiği hakikati muvacehesinde, ihracatımızı artırmak için gerekli her türlü imkâna baş vurmak, hayati bir problem olarak kabul edilmek iktiza eder.

İhracaat dâvamızın hallinde yardımcı olacak tedbirler arasında, ambalâj meselesi ve formalite-lerin asgari seviyeye indirilmesi ise önemli bir yer işgal eder. Bu bakımdan bahsi geçen sözleşme- nin sağladığı imkân ve kolaylıkların, ihracatımızın artırılmasında ihmal edilemeyecek bir faktör olacağı söylenebilir.

Yukarıda mezkûr Anlaşma, Hükümetimiz adına, 31 Mart 1961 tarih ve 5/1008 sayılı Bakan- lar Kurulu Kararına istinaden, 31 Mart 1961 tarihinde imzalanmıştır.

20 Mayıs 1959 tarih ve 7280 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin «e» fıkrasına giren işbu sözleş- menin aynı kanunun 3 ncu maddesine göre imzalandığı tarihten itibaren altı ay içinde yasama organına arz edilmesi gerekmektedir.

İlişik kanun tasarısı bu maksatla hazırlanmıştır.

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/95
Karar No. : 6

7 . 4 . 1962

Yüksek Başkanlığa

Ambalâjların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bu- lunmasına dair olan kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda gö- rüşüldü :

Gerekçede belirtilen hususlar ve tesbit edilen esaslar, milletlerarası ticaretin gelişmesini teşvik bakımından Komisyonumuzca da uygun mütalâa edilmiş ve tasarıya bağlı metin aynen kabul edil- miştir.

Havalesi gereğince Gümrük ve Tekel Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu

Başkanı
Bursa
C. Perin

Erzurum
E. Akça

Manisa
N. Yenışehirlioğlu

Uşak
A. Tahtakılıç

Sözcü
İstanbul
C. Baban

İstanbul
F. K. Gökay

Mardin
V. Dizdaroğlu

Tekirdağ
O. Öztrak

Kâtip
Hatay

A. Muhsin Bereketoğlu

Kocaeli
N. Erim

Samsun
İ. Kılıç

Zonguldak
K. Esengin

Denizli
S. Bosna

Kütahya
S. Tosbi

Samsun
O. Şahinoğlu

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Gümrük ve Tekel Komisyonu
Esas No. : 1/95
Karar No. : 9

28 . 4 . 1962

Yüksek Başkanlığa

Başkanlığınız tarafından komisyonumuza havale buyurulan «Ambalajların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı» ile Dışişleri Komisyonu raporu, Hükümet temsilcilerinin iştirakiye komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesindeki belirtilen hususlar, Milletlerarası ticaretin gelişmesini teşvik bakımından komisyonumuzca da uygun mütalâa edilerek, metnin aynen kabul edilmesine karar verilmiştir.

Ticaret Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Komisyon Başkanı
Gaziantep
O. O. Bilen

Sözcü
Kars
N. Akan

Kâtip
Balıkesir
M. Ş. Çavdaroğlu
İmzada bulunamadı

Adıyaman
A. Turanlı
İmzada bulunamadı

Giresun
A. Cüceoğlu
İmzada bulunamadı

İstanbul
İ. Apak
İmzada bulunamadı

Kütahya
M. Kesen
İmzada bulunamadı

Manisa
H. Okçu
İmzada bulunamadı

Manisa
N. Yenişehirlioğlu

Muğla
C. Oskay

Samsun
F. Geveci

Sinop
H. Tarr

Tokat
M. Kazova

Tokat
R. Önder
İmzada bulunamadı

Zonguldak
S. Konak

Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ticaret Komisyonu
Esas No. : 1/95
Karar No. : 18

24 . 4 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Ambalajların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı, ilgili Bakanlıklar temsilcilerinin de iştirakleri ile komisyonumuzda görüşüldü.

Gerekçede arz ve izah edilen hususlar, komisyonumuzca da uygun görülerek, metnin aynen kabulüne karar verilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkanvekili
Balıkesir
C. Kanpulat

Bu Kanun için Sözcü
Burdur
N. Yavuzkan

Erzincan
N. Yıldırım

Kocaeli
Ş. Bilgisu

Trabzon
E. Dikmen

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. 1/95
Karar No. 116

4.7.1963

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Ambalajların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına dair kanun tasarısı, Dışişleri, Gümrük ve Tekel ve Ticaret Komisyonları raporları Komisyonumuzda ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi:

«Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması» (GATT'a), memleketimizin de dâhil bulunduğu çok taraflı bir anlaşmanın meydana getirdiği milletlerarası bir teşekküldür. Bu teşkilâtın gayesine uygun olarak, Gümrük İş Birliği Konseyinin teşebbüsü ile, 1960 yılında, tekrar ihracedilmeye muhassas ambalaj maddelerinin Gümrük resimlerinden muafien muvakkat ithaline dair bir sözleşme hazırlanmıştır.

Bu sözleşme hükümlerine göre bundan böyle sözleşmenin âkîd taraflarının birbirlerinden ithal edecekleri ambalaj maddeleri, tekrar ihracedilmek şartıyla (M. 4, 5 ve 6) muayyen bâzı istisnalar dışında (M. 9) hiçbir Gümrük Resmî ödenmeden ve uygulanması çok basit bir formalite ile muvakkaten ithal edilebilecek, bu suretle ötedenberi şikâyet konusu olan muvakkat ithalle ilgili mahzurlar büyük ölçüde giderilmiş bulunacaktır.

Hükümetimiz tarafından imzalanan bu sözleşme, Anayasamızın 65 nci maddesinin birinci fıkrası gereğince onaylanmak üzere Yüksek Meclise sunulmuş bulunmaktadır.

Sözleşme (andlaşma), kalkınma plânımızda derpiş olunan ihracatımızın geliştirilmesinde kolaylık sağlamaktadır. Bu sebeple plân esaslarına da uygun olan kanun tasarısı Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan
Hatay
Ş. İnal

Başkanvekili
Balıkesir
F. İslimyeli

Sözcü
Ordu
A. H. Onat

Kâtip
Yozgat
V. Uyar

Artvin
S. O. Avca

Aydın
İ. Sezgin

Çanakkale
Ş. İnan

Elâzığ
Ö. F. Sanaç

Giresun
İ. E. Kılıçoğlu

Gümüşane
S. Savacı

İzmir
N. Mirkelâmoğlu

Kars
K. Okyar

M. Meclisi (S. Sayısı : 337)

Kastamonu
S. Keskin
İmzada bulunamadı

Kırşehir
A. Bilgin

Konya
R. Özal

Konya
H. C. Yılmaz

Maras
E. Kaplan

Sakarya
N. Bayar

Siirt
A. Yaşa
İmzada bulunamadı

Sinop
M. Alicanoğlu

Trabzon
A. Şener
İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Ambalâjların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunmasına
dair kanun tasarısı*

MADDE 1. — Ambalâjların muvakkat ithaline mütaallik 6 Ekim 1960 tarihli Gümrük Sözleşmesinin onaylanması uygun görülmüştür.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

11 . 1 . 1962

Başbakan İ. İnönü	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı A. Eyodoğan	Devlet Bakanı T. Feyzioğlu
Devlet Bakanı A. Doğan	Devlet Bakanı N. Ökten	Devlet Bakanı N. Su
Adalet Bakanı S. Kurultuoğlu	Millî Savunma Bakanı İ. Sancar	İçişleri Bakanı A. Topaloğlu
Dışişleri Bakanı S. Sarper	Maliye Bakanı Ş. İnan	Millî Eğitim Bakanı H. İncesulu
Bayındırlık Bakanı E. Paksüt	Ticaret Bakanı İ. Gürsan	Sa. ve So..Y. Bakanı S. Seren
Güm. ve Tekel Bakanı Ş. Buladoğlu	Tarım Bakanı C. Oral	Ulaştırma Bakanı C. Akyar
Çalışma Bakanı B. Ecevit	Sanayi Bakanı F. Çelikbaş	Ba. - Ya. ve Turizm Bakanı K. Evliyaoğlu
	İmar ve İskân Bakanı M. Güven	

Ambalâjların muvakkat ithaline mütaallik Gümrük Sözleşmesi

BAŞLANGIÇ

İşbu Sözleşmenin mümzisi Hükümetler,

Gümrük İş Birliği Konseyinin ve Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması Âkid Taraflarının himayelerinde toplanmış olarak,

Vergiden muaf muvakkat ithal rejimi sahasının genişletilmesini temenni eden milletlerarası ticaret temsilcileri tarafından izhar olunan arzuları nazarı itibara alarak,

Beynelmilel ticareti kolaylaştırmayı arzu ederek,

Ambalâjların vergiden muaf olarak muvakkat ithaline mütedair genel kaideler kabulünün, beynelmilel ticarete esaslı faydalar sağlayacağına inanmış olarak,

Aşağıdaki hususlar üzerinde anlaşmışlardır.

BİRİNCİ FASIL

Tarifler

Birinci madde

Bu Sözleşme hükümlerine göre :

(a) «ambalâj» tâbiri ithal edildiği haliyle ambalâj olarak kullanılan veya kullanılmaya yarıyan bileümle maddeleri ve hususiyle :

(i) Emtianın iç ve dış ambalâjı için kullanılan veya kullanılmaya yarıyan zarfları;

(ii) Emtianın sarılması, katlanması veya tesbiti için kullanılan veya kullanılmaya yarıyan mesnetleri;

ifade eder.

(Saman, kâğıt, cam cıyafı, talaş v. s.) gibi dökme halindeki ambalâj malzemesi, kasa, nakil vasıtaları ve hususiyle 18 Mayıs 1956 tarihli Cenevre Gümrük Sözleşmesinin birinci maddesinin (b) fıkrasında ifade edilen mânada «Container» ler bu tâbir şümulüne girmez.

(b) «İthalâtta alınan resimler» tâbiri Gümrük resimlerini ve ithal edilen maddelerin tabi olduğu diğer bütün ithalâtta veya ithalât dolayısıyla tahsil edilen vergi ve resimleri ifade eder, bununla beraber ifa edilen hizmetlerin takribi karşılığına inhisar eden ve millî mahsullerin vasıtaları bir himayesini tazammun etmiyen vergi ve resimlerle ithalâtta alınan malî karakterli vergiler bu tâbir şümulüne girmez;

(a) «Muvakkat kabul» tâbiri, tekrar ihraç edilmek şartıyla, hiçbir memnuiyet ve tahdidolmaksızın ithalâtta alınan vergilerden muaf olarak muvakkat ithali;

(d) «Dolu ambalâj» tâbiri diğer emtia ile kullanılan ambalâjları;

(e) «Ambalâj içindeki emtia» tâbiri dolu ambalâjlarla arz edilen emtiayı;

(f) «Şahıs» tâbiri aynı zamanda gerçek ve tüzel kişileri ifade eder.

İKİNCİ FASIL

Uygulama sahası

Madde -- 2.

Muvakkat kabul, ambalâjlara, ancak tekrar ihraç anında teşhis edilebildiği ahvalde uygulanır ve :

(a) Dolu ithal edilmişse yeniden boş veya dolu olarak ihraç edileceği beyan olunur;

(b) Boş ithal edilmişse, dolu olarak tekrar ihracedileceği beyan olunur.

Her iki halde de tekrar ihracın, muvakkat kabuldən faydalanan kimse tarafından yapılmış olması gerekir.

Madde — 3.

İşbu Sözleşmenin hükümleri Âkîd Tarafların ambalâjların içindeki emtianın ithali sırasında aldıkları resimlerin ödenmesine mütaallik mevzuatına hiçbir surette tesir etmez.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Hususi tatbik şartları

Madde — 4.

Her Âkîd Taraf mümkün gördüğü bütün hallerde, bir garanti tesisini talebetmemeyi ve ambalâjların tekrar ihracedileceği şeklindeki bir taahhülle yetinmeyi kabul eder.

Madde — 5.

Muvakkat kabul yoluyla ithal edilen ambalâjların tekrar ihracı, dolu ithal edilen ambalâjlar için ithal tarihini takibeden altı ay, boş ithal edilen ambalâjlar için bu tarihi takibeden üç ay zarfında yapılacaktır. Makbul sebeplerin mevcudiyeti halinde bu süreler; ithalâtçı memleketin gümrük makamları tarafından, mevzuatlarının tâyin ettiği hudutlar dâhilinde uzatılabilir.

Madde — 6.

Muvakkat kabul yoluyla ithal edilen imbalâjların tekrar ihracı, tek bir defada veya mütaaddit defada, her memlekete ve ithalin yapıldığı gümrük idaresinden farklı da olsa, bu muamelelere açık her gümrük idaresi vasıtasıyla yapılabilir.

Madde — 7.

Muvakkat kabul yoluyla ithal olunan ambalâjlar, emtia ihracı maksadı dışında, tesadüfi şekilde de olsa, ithalâtçı memleket dâhilinde kullanılamaz.

Ambalâjların dolu olarak ithal edilmiş olması halinde bu yasak ancak, ambalâjların içindekilerin boşaltılması anından itibaren uygulanır.

Madde — 8.

1. Usulüne uygun şekilde ispat edilen kaza halinde işbu Sözleşmenin derpiş ettiği tekrar ihraç vecibesine bakılmıyacak ve ciddi şekilde hasara uğramış ambalâjların tekrar ihracı, aşağıdaki şartlarla, istenmiyecektir :

Gümrük makamlarının kararına göre ambalâjlar :

(a) İthalâtta alınan ve aynen tahsil edilen resimlere tabi ise; veya,

(b) Muvakkat ithali yapan memleketin Hazinesine, her türlü masraflardan muaf şekilde, terk edilirse; veya,

(c) Muvakkat ithali yapan memleketin Hazinesi için bir masraf tevlihetmeksizin, resmî kontrol altında imha edilirse;

2. Muvakkaten ithal olunan ambalâjlar bir haciz sebebiyle tekrar ihracedilemiyor ve bu haciz hususi şahısların talebi üzerine yapılmamışsa tekrar ihraç vecibesi haciz müddetine talik olunur.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Çeşitli hükümler

Madde — 9.

İşbu Sözleşmenin hükümlerine aykırı her türlü fiil ve hareket, her çeşit ikame, bir şahıs veya maddenin haksız yere bu Sözleşmenin derpiş ettiği rejimlerden istifadesini sağlayan her türlü manevra veya yanlış beyan, bu fiil ve hareketlerin sahipleri hakkında, zikri geçen aykırı fiil ve hareketlerin yapıldığı memlekette bu memleket mevzuatının tayin ettiği müeyyidelerin uygulanması ve icabında bu şahıslara, ithalâta alınan resimlerin ödettilmesi neticesini doğurur.

Madde — 10.

İşbu Sözleşmenin hükümleri, millî mevzuattan doğan ve genel ahlâk ve genel güvenlik mülâhazalarıyla genel hıfzıssıhha, genel sağlık, genel hayvan sağlığı ve nebat hastalıkları mülâhazaları üzerine müesses takyit ve kontrolların uygulanmasına mâni değildir.

Madde — 11.

İşbu Sözleşmenin uygulanması bakımından Âkid Tarafların bir ekonomik birlik veya gümrük birliği teşkil eden toprakları, tek bir toprak şeklinde mütalâa edilebilir.

Madde — 12.

İşbu Sözleşmenin hükümleri asgari kolaylıklar getirmekte olup bâzı Âkid Tarafların tek taraflı hükümlerle veya iki taraflı yahut çok taraflı anlaşmalarla tanıdığı veya tanıyacağı kolaylıkların uygulanmasına engel teşkil etmez.

BESİNCİ FASIL

Nihai hükümler

Madde — 13.

1. Âkid Taraflar icabettiği takdirde, bilhassa işbu Sözleşmenin tefsirini ve yeksanak bir şekilde uygulanmasını sağlamak için lüzumlu tedbirleri almak maksadıyla, Sözleşmenin hangi şartlar dâhilinde uygulanmış olduğunu incelemek üzere toplanırlar.

2. Taraflar işbu toplantıya, Âkid Taraflardan birinin talebi üzerine, Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreteri tarafından davet olunur. Âkid Tarafların aksine kararı yoksa toplantılar, Gümrük İş Birliği Konseyinin Merkezinde yapılır. Âkid Tarafların toplantısı, dahili nizamlarını kendisi tâyin eder.

3. Âkid Tarafların kararları, toplantıda bulunan ve oylamaya katılanların üçte iki ekseriyeti ile alınır.

4. Âkid Tarafların, bir mesele hakkında vereceği karar ancak yarıdan fazlasının katıldığı bir toplantıda alınmış ise muteberdir.

Madde — 14.

1. İşbu Sözleşmenin tefsiri veya uygulanması ile ilgili olarak Âkid Taraflar arasında doğacak her türlü ihtilâf, mümkün olduğu kadar zikri geçen taraflar arasında doğrudan doğruya yapılacak müzakerelerle halledilecektir.

2. Bu suretle doğrudan doğruya müzakerelerle halledilemeyecek olan bütün ihtilâflar ilgili taraflarca Âkid Taraflar huzuruna getirilecek ve onlar da ihtilâfı inceliyerek halli için tavsiyelerde bulunacaklardır.

3. İhtilâfa düşen taraflar, Âkid Tarafların tavsiyelerini kabul etmek hususunda daha önce uyuşabilirler.

Madde — 15.

1. Gümrük İş Birliği Konseyine ve Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ile bu teşkilâtın ihtisas müesseselerine üye bütün devletlerin hükümetleri, işbu Sözleşmeye :

- (a) Sözleşmeyi, tasdik şartı koymaksızın imzalamak ;
- (b) Böyle bir şartla imzalanmış olduğu Sözleşmeyi bilâhara tasdik etmek ; veya
- (c) Bu sözleşmeye sonradan iltihak etmek ; suretiyle Âkid Taraf olabilirler.

2. İşbu Sözleşme 31 Mart 1961 tarihine kadar Brüksel'de, Gümrük İş Birliği Konseyinin merkezinde, bu maddenin 1 nei paragrafında sözü edilen devletlerin hükümetlerinin imzasına açık bulundurulacaktır. Mezkûr tarihten sonra Sözleşme, bu devletlerin iltihakına açık olacaktır.

3. Bu maddenin 1. (b) paragrafında derpiş olunan halde, Sözleşme, mumzi devletlerin, kendi Anayasa usullerine uygun şekilde, tasdikine tabi tutulacaktır.

4. İşbu maddenin 1 nei paragrafında bahsi geçen teşkilâtlarda üye olmıyan bütün devletlerin hükümetlerine, Âkid Tarafların talebi üzerine Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreteri tarafından bir davette bulunulacak ve Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra bu Sözleşmeye iltihak suretiyle, mevzuubahis hükümetler Âkid Taraf olabilecektir.

5. Tasdik ve iltihaka mütaallik belgeler Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreterine tevdi olunacaktır.

Madde — 16.

1. İşbu Sözleşme, 15 nei maddenin 1 nei paragrafında zikredilen devletlerden beşinin, Sözleşmeyi tasdik şartı koymaksızın imzalaması veya tasdik yahut iltihaka mütaallik belgelerini tevdi etmesi tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girecektir.

2. Sözleşmenin beş devlet tarafından tasdik şartı koymaksızın imzası veya beş devletin tasdik veya iltihak belgelerini tevdi etmesinden sonra Sözleşmeyi tasdik edecek veya ona iltihak edecek her devlet için işbu Sözleşme, mezkûr devletin tasdik veya iltihak belgelerini tevdi tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde — 17.

1. İşbu Sözleşme gayrimuayyen bir müddetle aktedilmiştir. Bununla beraber her Âkid Taraf Sözleşmenin hangi tarihte sona ereceğini, işbu Sözleşmenin 16 nei maddesinde tesbit edilen yürürlüğe girme tarihinden sonra her zaman ihbar edebilecektir.

2. Bu ihbar, Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreterine verilecek yazılı bir belge ile yapılacaktır.

3. İhbar, Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreteri tarafından ihbar belgesinin alınmasından altı ay sonra hüküm ifade edecektir.

Madde — 18.

1. Âkid Taraflar, işbu Sözleşmede tadilat yapılmasını tavsiye edebilirler.

2. Bu suretle tavsiye olunan her tadil projesinin metni, Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreteri tarafından bütün Âkid Taraflara, Sözleşmeyi imzalamış veya ona iltihak etmiş diğer bütün devletlerin hükümetlerine, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı Genel Sekreterine ve Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının Âkid Taraflarına tebliğ edilecektir.

3. Bundan önceki paragrafa uygun şekilde tebliğ olunan her tadil projesi, zikri geçen tadil pro-

jesinin Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreteri tarafından tebliği tarihinden başlamak üzere altı aylık bir süre içinde Âkîd Taraflardan hiçbiri itiraz etmediği takdirde, kabul edilmiş addolunacaktır.

4. Bir tadil projesine karşı itirazda bulunulduğu takdirde keyfiyet, Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreteri tarafından bütün Âkîd Taraflara bildirilecek ve bir itiraz yapılmamış ise, tadilât, bundan önceki paragrafta gösterilen altı aylık sürenin bitiminden üç ay sonra bütün Âkîd Taraflar için yürürlüğe girecektir.

5. Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreteri kabul edilen veya kabul edilmiş addolunan tadilleri, bütün Âkîd Taraflara, Sözleşmeyi imzalamış veya ona iltihak etmiş diğer Devletlere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ve Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının Âkîd Taraflarına tebliğ edecektir.

6. İşbu Sözleşmeyi tasdik eden veya ona iltihak eden her Hükümet, tasdik veya iltihak belgelerinin tevdiî tarihinde yürürlüğe girmiş bulunan tadilâtı kabul etmiş addolunur.

Madde — 19.

1. Her Hükümet, ister Sözleşmeyi tasdik şartı koymaksızın imzaladığı, tasdik ettiği, yahut ona iltihak ettiği sırada, ister daha sonra, Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreterine resmen bildirmek suretiyle işbu Sözleşmenin, milletlerarası münasebetleri kendi mesuliyeti altında bulunan ülkelerin tamamına veya bâzılarına şümulü olduğunu beyan edebilir;

İşbu Sözleşme bahis konusu ülkeler hakkında, bu Hükümet hakkındaki yürürlük tarihinden önce olmamak üzere, bu resmî iş'arın Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreteri tarafından alınması tarihinden üç ay sonra uygulanabilecektir.

2. Bu maddenin 1 nci paragrafı gereğince işbu Sözleşmeyi, milletlerarası münasebetleri kendi mesuliyeti altında bulunan bir ülke için kabul etmiş her Hükümet, Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreterine bu ülkenin Sözleşmeyi artık uygulamıyacağını, işbu Sözleşmenin 17 nci maddesi hükümlerine uymak suretiyle, resmen bildirilebilir.

Madde — 20.

1. Her Âkîd Taraf işbu Sözleşmeyi imzalıyacağı veya tasdik edeceği yahut ona iltihak edileceği sırada, kendisini Sözleşmenin 2 nci maddesiyle ancak, bir mubayaaya, bir kiralama satışa veya kendi topraklarında ikamet eden yahut oturan bir şahıs tarafından akdedilmiş aynı mahiyette bir mukaveleye konu teşkil etmemiş ambalâjlar mevzuubahs olduğu takdirde, bağlı saydığını beyan edebilecektir.

2. İşbu maddenin 1 nci paragrafına uygun şekilde bir ihtirazi kayıt serd eden her Âkîd Taraf, Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreterine yapacağı resmî bir iş'arla bu ihtirazi kaydı her zaman kaldırabilecektir.

3. İşbu Sözleşme için başka hiçbir ihtirazi kayıt kabul edilmeyecektir.

Madde — 21.

Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreteri aşağıdaki hususları, Sözleşmeyi imzalayan ve ona iltihak eden bütün Devletlere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ve Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının bütün Âkîd Taraflarına bildirecektir.

- (a) 15 nci maddede sözü geçen imzalar, tasdikler ve iltihaklar;
- (b) İşbu Sözleşmenin, 16 nci madde gereğince yürürlüğe gireceği tarih;
- (c) 17 nci madde gereğince resmen bildirilen ihbarlar;
- (d) 18 nci madde gereğince bütün tadillerin yürürlüğe girişi;
- (e) 19 ncu maddeye uygun şekilde alınan resmî iş'arlar;
- (f) 20 nci maddenin 1 nci ve 2 nci paragraflarına uygun şekilde alınan resmî iş'ar ve beyanlar.

Birleşmiş Milletler Anayasasının 102 nci maddesi gereğince işbu Sözleşme, Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreterinin talebi üzerine Birleşmiş Milletler Sekreterliğine tescil ettirilecektir.

(i) Aşağıda imzası bulunan yetkili murahhaslar yukarıda beyan olunan hükümleri kabul ederek işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

(ii) İşbu Sözleşme altı Ekim bin doküzyüz altmışta Brüksel'de, her iki dildeki metin de muteber olmak üzere Fransızca ve İngilizce tek bir nüsha halinde yapılmış olup Gümrük İş Birliği Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilecek ve aslına uygun kopyeleri, bu Genel Sekreterlik tarafından Sözleşmeyi imzalayan ve ona iltihak eden bütün Devletlere verilecektir.

